

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013771	Fontecarmoa	Vilagarcía de Arousa	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CD2SSC000100	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0213	Atención e apoio psicosocial	2024/2025	6	210	210

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	FRANCISCO JAVIER FERRÍN BROCOS
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

As persoas que obteñan o título han exercer a súa actividade no sector de servizos ás persoas, de carácter asistencial, psicosocial e de apoio á xestión doméstica.

As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

- Coidador/oas de persoas en situación de dependencia en institucións e/ou domicilios.
- Coidador/ora en centros de atención psiquiátrica.
- Xerocultor/ora.
- Gobernante/a e subgobernante/a de persoas en situación de dependencia en institucións.
- Auxiliar de axuda a domicilio.
- Asistente de atención domiciliaria.
- Traballador/ora familiar.
- Auxiliar de educación especial.
- Teleoperador/ora de teleasistencia.

As medidas establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, así como o aumento de persoas da terceira idade, fai previsible unha alta inserción laboral e unha tendencia de crecemento estable.

A diminución de coidadores/as informais no ámbito familiar derivada da situación socioeconómica e laboral das familias ha redundar tamén nunha maior empregabilidade das persoas con esta titulación.

O forte crecemento dos servizos de atención diúrna que se observaba nos últimos anos vai requirir profesionais con maior competencia e versatilidade na realización de actividades de apoio psicosocial.

A asistencia para a autonomía persoal, que aparece como sector emerxente, exige profesionais con competencias relacionadas coa función de acompañamento.

A progresiva implantación das novas tecnoloxías fai necesaria tamén unha actualización permanente neste campo, para se adaptar aos cambios que se vaian introducindo nas institucións e no propio domicilio.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Aproximándonos á intervención psicosocial e á avaliación inicial	Introducíremonos no mundo do apoio psicosocial e os conceptos clave, para amosar a importancia do modelo de atención integral centrado na persoa para prestar unha atención de calidade ás PSD. Comezando pola recollida de información segundo todas as dimensións da persoa.	35	15
2	Sen recursos non podemos traballar.	Debemos coñecer a oferta de recursos, programas, servizos e prestacións ofertados no noso entorno comunitario. Averiguar a tipoloxía de recursos, as formas de acceso, o tipo de programas e servizos ofertados, o funcionamento xeral, etc.	25	15
3	Intervención no lecer e tempo libre con persoas en situación de dependencia	Potenciando a inserción e a motivación a través da animación	50	22
4	Somos seres sociais.	Tipos e o seu entrenamento	30	11

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
5	Mente activa.	Buscando o mantemento das funcións cognitivas	50	22
6	Entrenamento en habilidades de autonomía persoal	TAPSD como instrumento favorecedor da autonomía humana	15	10
7	A avaliación na intervención social	Recoñecendo a importancia da avaliación	5	5

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Aproximándonos á intervención psicosocial e á avaliación inicial	35

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Organiza a área onde desenvolve o seu labor, tendo en conta a relación entre as necesidades psicosociais das persoas en situación de dependencia e as características da institución ou do domicilio.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse as características organizativas e funcionais da institución ou do domicilio que incidan na situación psicosocial das persoas en situación de dependencia.
CA1.2 Descríbense os factores ambientais e os elementos espaciais e materiais que inciden na relación social.
CA1.3 Respectáronse as orientacións recibidas, as necesidades e as características das persoas, os seus costumes e os seus gustos, así como as normas de seguridade e hixiene no mantemento dos espazos e da moblaxe.
CA1.4 Orientouse a persoa usuaria e o persoal coidador informal sobre os espazos e os materiais para favorecer o desenvolvemento autónomo, a comunicación e a convivencia das persoas en situación de dependencia.
CA1.5 Decoráronse os espazos en función das necesidades da persoa en situación de dependencia, así como do calendario, o ámbito cultural e o programa de actividades da institución.
CA1.6 Confeccionáronse os elementos de sinalización e simbolización para organizar os materiais e os utensilios dunha aula-obrairo ou dun domicilio, e deste xeito facilitar a autonomía da persoa en situación de dependencia.

Criterios de avaliación
CA1.7 Xustificáronse as vantaxes de organizar o espazo de cara á mellora da calidade de vida das persoas en situación de dependencia.
CA1.8 Amosouse iniciativa na organización do espazo de intervención dentro da institución ou do domicilio.

4.1.e) Contidos

Contidos
Factores ambientais na relación social: adaptación á institución e ao domicilio das persoas en situación de dependencia
Mantemento de espazos e moblaxe.
Mantemento de axudas técnicas e materiais para a realización de actividades
Organización de espazos de acordo coas necesidades da persoa ou das persoas que os usan
Análise dos espazos para favorecer a autonomía, a comunicación e a convivencia. Distribución e presentación de elementos espaciais e materiais.
Confección de elementos decorativos e ambientais. Elementos de sinalización e simbolización para organizar materiais e efectos.
Ambientación do espazo, tendo en conta a época, a funcionalidade, etc.
Iniciativa e creatividade na ambientación de espazos. Utilización das novas tecnoloxías na ambientación de espazos

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Sen recursos non podemos traballar.	25

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Prepara información para as persoas coidadoras non formais, tendo en conta a relación entre as súas demandas e necesidades, e os recursos comunitarios.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definíronse os recursos comunitarios dirixidos a persoas en situación de dependencia.
CA6.2 Elaborouse un ficheiro de recursos de apoio social, ocupacional, de lecer e tempo libre, e de prestacións económicas.
CA6.3 Identifícanse as vías de acceso e as xestións necesarias para que o persoal coidador informal solicite as prestacións máis frecuentes.
CA6.4 Identifícanse formatos e modelos de solicitude de axudas, prestacións e servizos.
CA6.5 Utilizáronse as tecnoloxías da información e da comunicación para localizar recursos comunitarios.
CA6.6 Xustificouse o establecemento de relacións coas familias e o persoal que se encargue das persoas usuarias.
CA6.7 Expresouse adecuadamente no proceso de comunicación coas familias e co persoal coidador non formal.

4.2.e) Contidos

Contidos
Recursos sociais e comunitarios para as persoas en situación de dependencia: información e análise dos recursos sociais.
Confección dun ficheiro de recursos de apoio social, ocupacional, e de lecer e tempo libre. Estratexias de procura de recursos existentes na zona.
Identificación e formalización de solicitudes de prestación de servizos de apoio social e comunitario que oriente as familias e as persoas en situación de dependencia. Casos prácticos.
Uso das novas tecnoloxías para localización de recursos e a formalización de solicitudes.
Descrición das necesidades de apoio individual ou orientación familiar na autonomía persoal para as actividades da vida diaria.
Apoio durante o período de adaptación ás institucións: estratexias de intervención.
Valoración do establecemento de relacións fluídas coa familia e da comunicación adecuada.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Intervención no lecer e tempo libre con persoas en situación de dependencia	50

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Describe estratexias e técnicas de animación grupal na institución, para o que analiza as necesidades das persoas en situación de dependencia.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Definíronse as técnicas de animación para dinamizar as actividades de lecer das persoas en situación de dependencia.
CA5.2 Descríbóronse as estratexias de animación e motivación que potencien a participación nas actividades que se realizan nunha institución concreta.
CA5.3 Seleccionáronse recursos específicos de lecer adecuados ás persoas en situación de dependencia.
CA5.4 Analizáronse os materiais de carácter lúdico adecuados ás persoas usuarias, e determináronse as súas características e as súas utilidades.
CA5.5 Descríbóronse actividades de lecer e tempo libre, dentro e fóra da institución, tendo en conta as necesidades das persoas usuarias.
CA5.6 Dispúxose o mantemento e o control dos recursos de lecer e culturais dentro da institución.
CA5.7 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades de animación e eventos especiais na institución.
CA5.8 Xustificouse o respecto polos intereses das persoas usuarias e os principios de autodeterminación da persoa dependente á hora de ocupar o seu tempo libre e participar en actividades de animación de lecer e tempo libre.

4.3.e) Contidos

Contidos
Técnicas de animación destinadas ás persoas en situación de dependencia: persoas maiores, discapacitadas e enfermas.

Contidos
<p>Motivación e dinamización de actividades: estratexias para motivar; organización e desenvolvemento.</p> <p>Desenvolvemento de recursos de lecer e tempo libre: modalidades. Festas, eventos especiais e xogos.</p> <p>Recursos lúdicos para persoas en situación de dependencia: características e utilidades. Festas, eventos especiais e xogos; cultura e folclore; natureza; deportes; obradoiros.</p> <p>Innovación en recursos de lecer e tempo libre. Materiais lúdicos: tipos, características e utilidades.</p> <p>Actividades de animación, lecer e tempo libre: proposta de actuación.</p> <p>Mantemento, control e préstamo de recursos: bibliotecas e videotecas</p> <p>Respecto polos intereses das persoas usuarias.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Somos seres sociais.	30

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Selecciona estratexias de apoio psicosocial e habilidades de relación social, para o que analiza as necesidades e as características das persoas en situación de dependencia.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Descríbense as características e as necesidades fundamentais das relacións sociais das persoas en situación de dependencia.
CA2.2 Analizáronse os criterios e as estratexias para organizar a intervención referida ao apoio psicosocial ás persoas en situación de dependencia e a creación de novas relacións.
CA2.3 Identifícanse os recursos, os medios, as técnicas e as estratexias de apoio e desenvolvemento das habilidades sociais das persoas en situación de dependencia.
CA2.4 Seleccionáronse os medios e os recursos expresivos e comunicativos que favorezan o mantemento das capacidades relacionais das persoas en situación de dependencia.

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Criterios de avaliación
CA2.5 Seleccionáronse técnicas e estratexias de apoio para colaborar no mantemento e no desenvolvemento de habilidades sociais adaptadas ás situacións cotiás.
CA2.6 Aplicáronse as tecnoloxías de información e da comunicación para o mantemento da relación social co medio.
CA2.7 Aplicáronse técnicas de modificación de conduta e de resolución de conflitos para a atención social a persoas con necesidades especiais.
CA2.8 Xustificouse a necesidade de respectar as pautas de comunicación e o uso das habilidades de relación social de cada persoa usuaria.

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Relacións sociais nas persoas en situación de dependencia: características.</p> <p>Análise de estratexias que favorezan a relación social nas persoas en situación de dependencia. Técnicas para favorecer a relación social. Actividades de acompañamento e de relación social, individual e grupal</p> <p>Habilidades sociais na persoa en situación de dependencia: factores; dificultades</p> <p>Determinación de recursos expresivos para favorecer o mantemento das capacidades de relación. Aplicacións das novas tecnoloxías, asociacionismo, recursos do contorno e vías de acceso a elas</p> <p>Aplicación de técnicas e estratexias para o desenvolvemento de habilidades sociais: exercicios de adestramento en habilidades sociais</p> <p>Solución de conflitos na atención domiciliaria e institucional: procedementos e estratexias para a resolución de conflitos.</p> <p>Novas tecnoloxías da información e a comunicación na relación social</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Mente activa.	50

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona, en función das súas características e do plan de intervención establecido, e aplica técnicas e exercicios de mantemento e adestramento psicolóxico, rehabilitador e ocupacional coas persoas en situación de dependencia.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Descríbense as características específicas da motivación e da aprendizaxe das persoas maiores, discapacitadas e enfermas.
CA3.2 Identifícanse estratexias de intervención adecuadas á realización de exercicios e actividades dirixidas ao mantemento e á mellora das capacidades cognitivas.
CA3.3 Aplicáronse as actividades rehabilitadoras e de mantemento cognitivo adaptadas ás necesidades específicas das persoas usuarias e á programación.
CA3.4 Utilizáronse materiais, con iniciativa e creatividade, para a realización de actividades e exercicios dirixidos ao mantemento e á mellora das capacidades cognitivas.
CA3.5 Realizáronse as actividades para o mantemento e a mellora da autonomía persoal.
CA3.6 Colaborouse coa persoa en situación de dependencia na realización dos exercicios de mantemento e adestramento cognitivo.
CA3.7 Respectáronse as limitacións das persoas en situación de dependencia, non só físicas senón tamén culturais, á hora de realizar as actividades e os exercicios de mantemento e adestramento psicolóxico, rehabilitador e ocupacional.
CA3.8 Aplicáronse técnicas de motivación para persoas en situación de dependencia na planificación dos exercicios e as actividades de mantemento e adestramento psicolóxico, rehabilitador e ocupacional.

4.5.e) Contidos

Contidos
Caracterización da motivación e a aprendizaxe nas persoas anciás, discapacitadas e enfermas.
Exercicios e actividades de estimulación cognitiva (memoria, atención, orientación espacial, temporal e persoal, e razoamento) en situacións cotiás do domicilio e nunha institución social.
Análise da aplicación de actividades rehabilitadoras e de mantemento cognitivo. Elaboración de estratexias de intervención.
Deseño e utilización de materiais para a rehabilitación cognitiva
Realización de actividades de mantemento e mellora da autonomía persoal na vida diaria: técnicas, procedementos e estratexias de intervención.
Importancia da atención psicosocial no traballo con persoas en situación de dependencia.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Entrenamento en habilidades de autonomía persoal	15

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Caracteriza as técnicas de acompañamento para actividades de relación social e de xestión da vida cotiá, tendo en conta a relación entre os recursos comunitarios e as necesidades das persoas en situación de dependencia.	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Obtívose información do equipo interdisciplinar para identificar as necesidades de acompañamento da persoa en situación de dependencia.
CA4.2 Identificáronse as actividades de acompañamento que cumpra facer, tanto nunha institución como no domicilio, respectando os dereitos das persoas implicadas.
CA4.3 Seleccionáronse criterios e estratexias que favorezan a autonomía persoal das persoas en situación de dependencia nas situacións de acompañamento.
CA4.4 Adaptáronse os recursos comunitarios das persoas en situación de dependencia ao acompañamento para o lecer e o acceso aos recursos, de acordo coas súas características e cos intereses persoais.
CA4.5 Rexistrouse o desenvolvemento das actividades de acompañamento, así como as incidencias xurdidas durante estas.
CA4.6 Respectáronse os intereses das persoas en situación de dependencia na realización de actividades de lecer e tempo libre.
CA4.7 o respecto ás directrices, ás orientacións e aos protocolos establecidos nas tarefas de acompañamento.

4.6.e) Contidos

Contidos
Identificación das necesidades de acompañamento: concepto de acompañamento das persoas en situación de dependencia na institución ou no domicilio.
Tipos de xestión persoal en que se requira acompañamento: áreas de intervención; estratexias de actuación, límites e deontoloxía.
Funcións e papel do persoal profesional no acompañamento na institución e no domicilio.

Contidos
Adecuación do acompañamento ás necesidades e ás características das persoas usuarias.
Acompañamento en situacións de lecer e tempo libre: actividades ao aire libre, culturais, sociais e da comunidade.
Rexistro das actividades de acompañamento. Xestión e seguimento. Procedemento de rexistro da documentación persoal.
Consideración das orientacións e os protocolos establecidos na xestión persoal e relacional.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	A avaliación na intervención social	5

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA7 - Valora o seguimento das intervencións e das actividades, tendo en conta a relación entre a información extraída de diversas fontes, e os instrumentos e os protocolos de avaliación.	SI

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA7.1 Identifícaronse as fontes de información implicadas na atención psicosocial da persoa en situación de dependencia.
CA7.2 Definíronse os instrumentos de recollida de información para o seu uso no proceso de avaliación da intervención e valoración da persoa en situación de dependencia.
CA7.3 Formalizáronse os protocolos específicos de cada intervención e do proceso de avaliación, tanto no domicilio como na institución.
CA7.4 Aplicáronse instrumentos de rexistro e transmisión das observacións realizadas no desenvolvemento das actividades.
CA7.5 Valorouse a importancia dos procesos de avaliación no desenvolvemento do seu labor profesional.
CA7.6 Xustificouse a importancia da transmisión da información ao equipo interdisciplinar.
CA7.7 Argumentouse a importancia da obtención, o rexistro e a transmisión da información para mellorar a calidade do traballo realizado.

4.7.e) Contidos

Contidos
Identificación dos instrumentos de recollida de información: cuestionarios, entrevistas, observacións, etc.
Formalización de protocolos específicos para un servizo de axuda a domicilio ou ben para unha institución social, servizo de apoio a mobilidade, comedor sobre rodas, etc.
Obtención de información das persoas en situación de dependencia, e do seu persoal coidador non formal: aplicación de cuestionarios, follas de observación, entrevistas, etc.
Aplicación de instrumentos de rexistro e transmisión da información. Procedemento de rexistro da documentación persoal na unidade de convivencia
Valoración da transmisión de información.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos para acadar a avaliación positiva no presente modulo evidenciarán a consecución de todos os Resultados de Aprendizaxe dun xeito equilibrado. Así mesmo, dado que se trata de ensinanzas presenciais o/a alumno/a deberá asistir regularmente ás actividades programadas, considerándose como Perda de Avaliación continua cando o no de faltas non xustificadas supere o 10% da duración total do módulo, tal e como establece a Orde do 12 de xullo de 2011. (DOG no136/2011 do 15 de xullo). Acordase engadir un 5% de faltas xustificadas (pudendo chegar ao 15% de faltas xustificadas e non xustificadas).

Os criterios de avaliación incluídos nos propios resultados de aprendizaxe figuran en cada unidade didáctica, indicándose o seu peso no total da UD. E asemade tomando como referencia as actividades de ensino e aprendizaxe, guíase ao alumnado no xeito máis idóneo para que poidan saber como deben evidenciar os seus coñecementos, destrezas e actitudes para acadar a avaliación positiva de cada UD.

Para aprobar o módulo o alumando deberá superar todas as UD que o compoñen.

A cualificación debe establecese por ponderacións:

80% probas teóricas

20% probas prácticas

Se se obtén un 10 nas probas teóricas e un 0 nas prácticas, a súa cualificación será un 6.

A avaliación levarase a cabo tal como está prevista na programación, tendo en conta o peso que cada un dos CAS ten nas unidades didácticas e a través dos instrumentos de avaliación establecidos para cada un deles.

Para a cualificación das unidades didácticas, cada CA que a compón será cualificado entre 1 e 10, considerándose superado cando a cualificación obtida sexa igual ou superior a 5. Os CAs serán avaliados mediante os instrumentos sinalados nesta programación (probas escritas).

A cualificación dos CAs será ponderada polo peso que dito CA ten no conxunto da UD. O resultado da suma destes CAs ponderados, será a cualificación final da UD. Para calcular a cualificación final da UD, . Unha unidade didáctica considérase superada, cando todos os CAs que a compoñen sexan cualificados con 5 ou a media ponderada de todos eles sexa máis de 5.

5.b. Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación Cualificación trimestral

A cualificación trimestral será numérica, entre un e dez, sen decimais. Consideraranse positivas as puntuacións sempre e cando se superen positivamente aqueles criterios de avaliación establecidos en cada unidade e a suma das notas ponderadas de todos os CAs sexan como mínimo 5.

A cualificación trimestral será a resultante da suma ponderada das notas acadadas en cada unidade (avaliada en dito trimestre), obtidas á súa vez da suma das notas do/a alumno/a nas tarefas establecidas en dita UD, unha vez aplicadas as correspondentes porcentaxes en función do peso dos criterios de avaliación dentro de cada unidade didáctica.

Cualificación final

A nota final da/o alumna/o, que supere os criterios de avaliación establecidos, obterase coa suma ponderada da nota obtida en cada unidade didáctica.

A cualificación final do módulo será o resultado da suma das cualificacións de todas as unidades que compoñen o módulo, unha vez ponderadas polo peso que cada unidade ten no conxunto do módulo

Nas tarefas realizadas en grupo é posible que os membros do grupo non reciban a mesma nota nos CAs avaliados a través da mesma. Pois terase en conta a implicación na realización da tarefa e a adquisición dos contidos. Esta implicación, traballo e adquisición dos contidos valorarase coa observación directa na aula por parte do docente. Sendo posible a maiores a utilización dalgún instrumento de comprobación (autoavaliacións, avaliacións dos compañeiros/as,...).

No caso de que un/unha alumno/a teña unha actitude pouco participativa nas tarefas grupais de xeito recorrente, a docente poderá tomar a decisión de solicitar a este alumnado que realice de xeito individual todas as tarefas.

Indicar tamén que naquelas tarefas de avaliación nas que a docente teña constancia de que o/a alumnado/a copiou documentos, webs, ou traballos de compañeiros/as poderán non ser superadas. Tendo que ser recuperadas do xeito que a profesora considere máis oportuno.

A continuación indícanse brevemente algúns dos instrumentos de avaliación utilizados para avaliar as correspondentes tarefas:

-Táboas de observación, con indicadores do logro ou do proceso que se quere avaliar. En función do tipo de escala que se use para valorar os indicadores empregaranse: escalas de valoración ou listas de cotexo, de control ou de comprobación. As táboas de observación utilizaranse tamén para a observación indirecta a partir dun rexistro documental.

-Táboas de indicadores asociados para a avaliación de documentos de estrutura variable en forma de probas escritas como: informes, traballos de investigación, exames, cuestionarios, exercicios, supostos prácticos, realización de gráficos e esquemas, mapas conceptuais, infografías, ficheiros, probas orais. O rexistro anecdótico elaborado polo profesorado mentres o alumnado realiza a actividade.

Ao alumnado indícaránselle na aula en cada unidade, os criterios de avaliación que se avalían e o grao de consecución estándar que deberá amosar, xunto cos aspectos mais relevantes nos que fixarse, constituíndo esta acción unha guía para o alumnado en cada unidade didáctica.

Os criterios comúns a ter en conta durante todo o curso son:

Actuación do alumnado no desenvolvemento dos talleres:

-Manexo de materiais e instrumentos (ordenación e observación das normas de uso), orientación no mesmo.

-Recollida de materiais e da aula.

-Observación das normas de seguridade e hixiene (limpeza, colocación e orde do material).

-Respecto aos tempos establecidos, aportación de material, disciplina no traballo, ritmo de elaboración e actitude no traballo.

Actuación do alumnado nas actividades individuais. Para a súa valoración se terán en conta os criterios específicos indicados polo profesor cada momento; en todo caso os criterios comúns durante o curso serán:

-Presentación do traballo,

-Concordancia dos obxectivos do traballo,

-Adecuación do traballo o tempo previsto,

-Calidade no acabado,

-Dominio da técnica,

-Orixinalidade e creatividade,

-Adaptación ao entorno de traballo,

-Elección axeitada dos materiais.

Traballos de grupo. Valorarase:

-Material aportado polo alumnado,

-Elaboración do tema e organización (adequación dos obxectivos ao traballo, relación entre as diferentes partes, nivel de comprensión no contido desenvolvido, análise e síntese, exatitude dos datos e conceptos, expresión escrita e ritmo de elaboración),

-Análise crítico,

-Bibliografía/Webgrafía consultada

-Presentación e estilo,

-Actitude ante o traballo,

-Aplicación dos contidos teóricos,

-Coordinación na actuación dos membros do grupo e participación dos diferentes membros no desenvolvemento do traballo, así como na súa presentación ante os compañeiros e compañeiras, no caso de que a profesora así o requira.

Nos traballos en grupo todos os membros do equipo deberán coñecer todas as partes do traballo entregado .

Como xa se indicou queda a criterio do profesor calificar aos distintos membros dun equipo de traballo cunha nota diferente, se estima que a súa participación e aproveitamento é diferente en algún caso.

Exposicións. Valorarase:

- Volume e vocalización.

-Postura corporal, linguaxe non verbal e verbal.

- Nivel de comprensión (ordenación, claridade e corrección da exposición, síntesis e análise dos contidos expostos),
- Emprego de diferentes recursos e exemplos,
- Expresión dos contidos, presentación e realización do resumo da exposición e capacidade de resposta no turno de preguntas.

Debates ou coloquios. Valorarase:

- Intervencións (grado de participación),
- Opinións (reflexionadas, e con datos exactos),
- Actitude de respecto frenta a opinión dos compañeiros e compañeiras
- Capacidade de síntese e sentido crítico ante a información.

Probas escritas. Valorarase:

- Nivel de comprensión,
- Exposición dos coñecementos,
- Corrección na aplicación da teoría aos exercicios prácticos,
- Emprego dun linguaxe claro e preciso,
- Capacidade de valorar suizos (xustificando as afirmacións desenvolvendo unha actitude crítica),
- Capacidade de relacionar conceptos, técnicas e materiais (analizando semellanzas e diferencias), e capacidade de análise e síntese.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O proceso de recuperación deseñarase individualmente para cada alumno/a, tendo en conta os resultados de aprendizaxe non acadados ou ben Unidades Didácticas non superadas; no proceso de avaliación ordinaria do módulo, e tendo en conta as actividades clave previstas relacionadas cos resultados de aprendizaxe.

As avaliacións das Unidades Didácticas non superadas ,poderanse recuperar nunha proba final do módulo, consistente nunha proba oral ou escrita ou ben ambas, que versarán tanto sobre as actividades realizadas ó longo do curso,coma os contidos teóricos abordados.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Seguindo o establecido na Orde do 12 de xullo de 2011 pola que regula a avaliación e acreditación académica do alumnado que cursa ensinanzas de formación profesional específica na Comunidade Autónoma Galega, aqueles alumnos que superen o dez por cento de faltas de asistencia da carga horaria anual de cada módulo, perderán o dereito a avaliación continua, que será comunicada polo titor ou titora seguindo a normativa vixente. A xustificación de faltas farase segundo as causas que figuran no NOF.

O alumnado con perda do dereito á avaliación continua terá que seguir o seguinte procedemento:

Realización dunha proba de carácter teórico-práctica que contemple todos os contidos do módulo. Esta proba reflexará as sete unidades didácticas do módulo, dividíndose en sete partes e deberá aprobarse cada parte por separado para poder realizar a media. Asímesmo será necesario responder a todas as cuestións ou exercicios plantexados cunha valoración positiva en cada un deses exercicios propostos. A duración máxima será de 4 horas.

A proba avaliarase de 0-10, tendo que conseguir o alumnado un mínimo de 5 para considerarse apta/o. Se a cualificación é inferior a 5 ou menos, considerarase o módulo como non superado. Se algún exercicio considerado mínimo esixible segundo esta programación, queda sen responder ou a súa resposta non é suficiente para dar por aprobado dito exercicio tamén será considerada a proba como non aprobada.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A avaliación da propia actividade docente determinará en qué medida as actividades, metodoloxía e recursos son axeitados para lograr os obxectivos fixados. Avaliarase coma un proceso continuo ó longo de todo o curso. Algúns dos aspectos sobre os que debemos reflexionar son a adecuación dos obxectivos e dos contidos e actividades e a súa secuenciación e a diversificación de estratexias que respondan aos distintos ritmos de aprendizaxe.

O seguimento da programación será levado a cabo a través da aplicación existente para o caso e a documentación xerada para o seguimento será posta a disposición do equipo docente, nas reunións correspondentes.

No caso de modificacións na programación, xustificarase debidamente e deixarase constancia da mesma na reunión de equipo docente ou de Departamento. O alumnado afectado por estas modificacións, de levarse a cabo, sería informado adecuadamente, sobre todo no caso de modificacións relativas á avaliación.

Ó final de curso cada docente realizará a Memoria final do módulo, na que se incluírán tódalas propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso.

Ademais, realizarase a avaliación final desta programación didáctica, na que se anotarán todas as incidencias acaecidas ao longo do mesmo.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial constitúe un dos momentos esenciais para extraer información arredor do desenvolvemento das capacidades que emprega o alumno ou a alumna durante as primeiras semanas do curso. Segundo o establecido no artigo 28 da Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional: ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, deberá servir para orientar e situar o alumnado en relación co perfil profesional correspondente.

Nesta sesión, a profesora que se encarga da titoría dará a información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias especificamente académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan.

Esta información poderá proceder, entre outras:

- a) Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- b) Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- c) Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- d) Dos informes ou ditames específicos do alumnado con discapacidade ou con necesidades educativas especiais que poida haber no grupo.
- e) Da experiencia profesional previa.
- f) Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- g) Da observación do alumnado e as actividades realizadas nas primeiras semanas do curso.

O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente serán recollidos e tidos en conta, especialmente aqueles que teñan que ver con aspectos de flexibilización na duración das ensinanzas, segundo se desenvolve no artigo 16 desta orde. Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado.

En consecuencia, dedicaranse os primeiros días de clase á observación e rexistro das circunstancias que poidan resultar rechamantes co obxecto de poder detectar calquera dificultade que poida ter o alumnado e que sexa susceptible de ser abordada na sesión de avaliación inicial.

Se a avaliación inicial do alumnado indica que no grupo hai alumnado con necesidades específicas de apoio educativo adaptaranse aqueles aspectos do proceso de ensinanza-aprendizaxe susceptibles de modificación (metodoloxía, recursos, espazos, tempos, modalidade de avaliación) que permitan ao alumnado a adquisición dos resultados de aprendizaxe do módulo, requisito imprescindible para a superación do mesmo.

Como toma de contacto co alumnado do ciclo realizarase unha avaliación inicial do módulo que sirva de base para coñecer o nivel de coñecementos en relación aos contidos. Ademais realizarase unha avaliación inicial de cada UD.

Empregaremos varios instrumentos que serán interpretados de modo individual ou comparativo: a observación, entrevistas, enquisas, probas orais e escritas, revisións de traballos, avaliación inicial, etc. As probas adoptarán diferentes formatos en función dos contidos e obxectivos perseguidos pero tamén porque consideramos que deben responder aos diferentes estilos cognitivos e de aprendizaxe do alumnado así como permitírnos avaliar a súa competencia en diferentes tipos de tarefas. En todo caso, a misión fundamental deste tipo de avaliación é introducir a retroalimentación no proceso.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Entendemos como reforzo educativo o conxunto de medidas educativas deseñadas polo profesorado dirixidas a axudar ao alumnado nas súas dificultades escolares ordinarias.

Entre as medidas que desde un principio se establecen nesta programación destacamos:

Establecer claramente os obxectivos mínimos a conseguir.

Estar abertos á preparación de diversas actividades sobre un mesmo contido variando o grao de dificultade e o tipo de procesos que se poñen en xogo.

Favorecer a ubicación do alumnado no lugar máis adecuado ás súas características.

Flexibilizar tempos (básicos e complementarios)

Flexibilizar a colocación do mobiliario en caso de que poida ser de axuda.

Promover a aprendizaxe cooperativa e a axuda entre iguais, facilitando a constitución de grupos heteroxéneos que perseguen un mesmo obxectivo desde a premisa de que para conseguilo é imprescindible a participación de todas as persoas do grupo.

Propoñer actividades de traballos colaborativos en pequenos grupos ou en parella e graduadas.

Diversificar recursos, agrupamentos, metodoloxía, que tome en consideración os diferentes ritmos e estratexias de aprendizaxe.

En calquera caso, as medidas deberán de ser individualizadas e polo tanto adaptadas ás necesidades concretas de cada caso, polo que despois da avaliación inicial ou en calquera momento do curso no que se detecte unha dificultade se porán en marcha os preceptivos mecanismos de reforzo, ou de ser o caso, solicitarase a axuda do equipo educativo e do departamento de información e orientación por se fose necesario dar un paso máis na concreción das medidas.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

É importante sinalar que ao longo do módulo se traballará coa educación en valores non só a través do traballo con actitudes recollidas no currículo do módulo, senón a través de distintos contidos inherentes ao noso traballo de aulaller, para este módulo podemos destacar:

- Educación para a igualdade:

Estará sempre presente, xa que logo, en ningún momento se fará diferenza entre o noso alumnado por causa do seu sexo, raza, crenzas ou calquera outra característica de diferenciación entre as persoas.

- Educación ambiental:

É fundamental fomentar o respecto ao medio ambiente e mesmo fomentar o correcto emprego dos medios de que se dispón sen desperdiciar papel, consumo de auga, electricidade, etc., insistir na reciclaxe e na conservación.

- Educación para a saúde:

Entendida esta como a consecución total do bienestar físico, psíquico e social.

- Educación para a convivencia:

Procurarase a resolución de conflitos fomentando o diálogo baseado no respecto, e, procurando atopar solucións de consenso de xeito democrático. Por exemplo: achegas de propostas ou ideas á hora de fixar condicións de entrega de traballos, datas de probas, etc.

- Educación do consumidor:

Fomentando entre os alumnos un consumo responsable, tanto dos seus propios materiais como os do centro e o ciclo (aula, material informático, talleres,...)

- Interculturalidade: Traballando dende o principio de respecto as distintas culturas e xeitos de entender o mundo; entendendo isto como un enriquecemento; sinalar a este respecto, a cada vez máis frecuente presenza nas nosas aulas de alumnos de outras culturas que nos axudan a interpretar que non todas as realidades son iguais.

- Consideraremos tamén de xeito transversal e como valor importante na Formación Profesional a orientación profesional polo carácter teórico e práctico que posúe o módulo e o ciclo, impregnando de funcionalidade cada unha das actividades que realicemos e contextualizándoas, sempre que sexa posible, no noso contorno socioeconómico.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Realizaranse visitas a centros do contorno do noso centro educativo e poderemos organizar charlas, coloquios, etc., con profesionais do sector.

10. Outros apartados

10.1) Difusión

A programación será presentada e explicada ao alumnado ao inicio de curso. E o documento versión alumnado da programación do módulo onde se resume esta programación e se dan instrucións sobre o desenvolvemento do módulo estará a disposición do alumnado tanto na páxina web do instituto (baixo a responsabilidade da xefatura de estudos), así como na aula virtual do módulo.

Calquera dúbida que poida xurdir con respecto a esta temática, será abordada na aula para todo o grupo-clase.

10.2) Metodoloxía

A metodoloxía da formación profesional específica que tratará de xeito globalizado os contidos científicos, tecnolóxicos e organizativos asociados ás súas ensinanzas, e integrará a teoría e a práctica, tal e como o indica o artigo 35 do Decreto 114/2010. Este punto do Decreto 114 tamén fai referencia á necesidade de prestar unha atención axeitada ás persoas con diversidade funcional, no que se refire a condicións de accesibilidade e recursos de apoio.

As unidades didácticas iniciaranse cun diálogo guiado polo profesor mediante unha serie de preguntas chave que teñen como obxectivo a identificación dos coñecementos e teorías implícitas do alumnado sobre o tema da unidade, así como a detección de ideas erróneas que poderían

interferir na aprendizaxe dos novos coñecementos.

Tras este primeiro achegamento ao tema, o docente fará unha primeira introdución ó mesmo e explicará a metodoloxía a seguir en cada caso: exposición por parte do docente, traballos individuais ou grupais de investigación e busca documental, técnicas de traballo cooperativo que se van empregar,...

* As TICs: Emprego da aula virtual como plataforma de difusión de contidos e información sobre o módulo, como espazo para a realización de tarefas e como ferramenta de interacción (entre o alumnado e entre este e o docente).

A participación activa do alumnado terá un papel moi importante na dinámica das clases, tanto individualmente como nos traballos grupais.

Faise clave o traballo dende a significatividade e do traballo propio relacionado con aspectos procedimentais e actitudinais da futura profesión, incluíndo transversalmente en todas e cada unha das tarefas realizadas, a perspectiva de xénero.

Os principios metodolóxicos nos que se fundamenta esta programación didáctica poden resumirse en:

- Aprendizaxe significativa; tendo en conta os coñecementos previos, intereses e expectativas do alumnado.
- Adaptación ás características concretas do grupo-aula.
- Adaptación ao nivel de madurez da alumna ou alumno.
- Globalidade, poñendo en relación os diversos bloques temáticos.
- Fomento do traballo grupal, a través de agrupamentos flexibles en función da actividade a realizar.
- Fomento da autonomía, creatividade e a iniciativa.

10.3) Recursos

Para a impartición do módulo faise necesario contar co cañón, ordenadores para traballos individuais e en grupo, así como algún tipo de material funxible para a realización de actividades e tarefas.

10.4) Flexibilización

A programación deste módulo será totalmente flexible. Deste xeito asegurárase que esté adaptada ás necesidades do alumnado do curso vixente.

Ao mesmo tempo permitirá que se poida adaptar ás diferentes actividades complementarias á formación que poidan xurdir de xeito reactivo durante o curso e a aquelas actividades que se planifiquen desde o centro